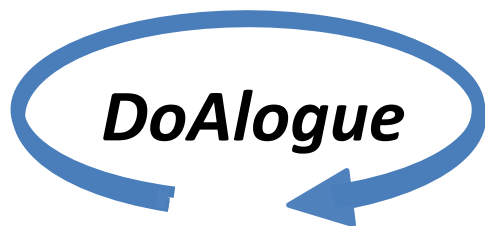

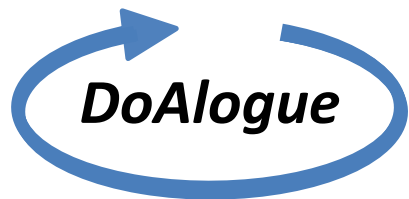
מחקר איכותני ככלי לפריצת מקובעות מערכתית בעיתות של שינוי

יותם הכהן ויובל הולצמן

מחקר איכותני יישומי – על מה מדברים?

- במחקר היישומי הסוגיה היא כיצד מייצרים ידע רלוונטי לעיצוב מדיניות ולקבלת החלטות:
  - במחקר האיכותני האקדמי שאלות המהימנות והתוקף נמצאות במרכז השיח (והויכוח)
  - במחקר היישומי השאלות המרכזיות הן הרלוונטיות, היישומיות והאפקטיביות.
- אלו איכויות שמתבררות תמיד בדיעבד.

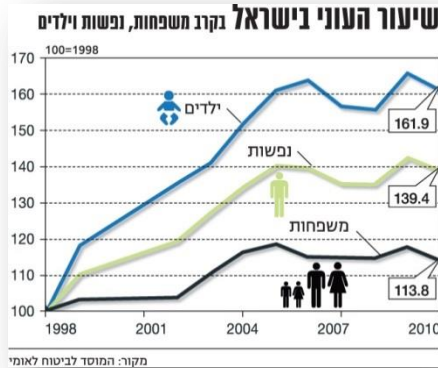

איפה המחקר האיכותני נדרש?

Complex Un-order
Cause & effect
coherent in retrospect

על כמיהת המערכות לידע כמותני

מייצר וודאות
(למשל – קו
העוני, תמ"ג)

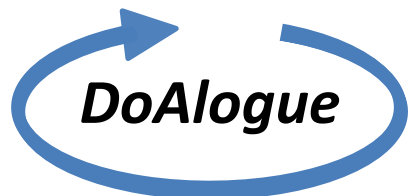
מוחשיות כאשר
לא חשים את
השטח

הנחה שהעולם
מורכב אך לא
סבוך

"מטבע עובר
לסוחר"

בעיות ואיכויות ברביע ה'סבוך'

למידה איכותנית

- מאפשרת כניסה ללמידה ללא תשובות נתונות מראש
- מייצרת ידע מקומי ורלוונטי בהקשר נתון
- מגלה מערכת מושגית מפרשת ומאפשרת יצירה של מושגים חלופיים
- תשתית לחשיבה אחרת

חשיבה כמותנית

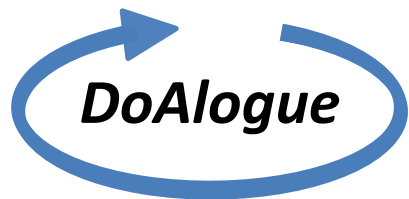
- לא ניתן לספק השערה שניתן לתקף או להפריך
- הידע המספרי מעמיק את הניתוק בין הממשל לשטח
- לא נוצרים כלי פעולה חדשים (אין בו הבנה של תהליכים ולא מספק מושגים חדשים)
- גם כאשר השינוי מזהה, למערכת אין כלי פעולה להתמודד עמו ואין ביכולתו של המחקר הכמותני לסייע.

כלים איכותניים וחשיבה איכותנית

- ד"ר צבי לניר – מחשיבה מצבית לחשיבה בסיסית:
- היכולת האנושית לחלץ ידע מעשי שהינו סמוי (tacit) ומגולם (embodied), מאפשרת להבין מחסומים תפישתיים ולפתח תפישות פעולה ותהליכי עבודה חדשים.
- לשם כך נדרשים:
  - מתודולוגיה איכותנית: ראיונות, חילוץ תובנות מטקסטים, ותצפיות
  - חשיבה איכותנית: המשגה, חשיפה של מובן מאיליו, גישה לסאב טקסט

המחקר האיכותני – האדם במרכז

הסאב טקסט הוא תמיד אנושי-הקשרי. המחקר הכמותני מנסה להפקיע את האנושי וההקשרי מתוך הידע בעוד שהחשיבה והלמידה האיכותניות טוענות שלבני אדם איכויות ייחודיות כיחידה הוליסטית. המשמעות אינה ניתנת לרדוקציה.

האם אפשר להטמיע ידע איכותני?

- הידע האיכותני הוא רחב, עמוק ומדוייק מכדי לעבור במסמכים רשמיים.

- הטמעת ידע איכותני מחייבת מפגש אנושי מתמשך כך שנפגעת יכולת ההפצה שלו.
- כל מפגש כזה הוא בהכרח אירוע של למידה הדדית.

המפתח נמצא בפיתוח יכולות הלמידה